

D ů v o d y:

Stěžovatelky pokládají mimořádný dovolací rekurs proti shodným rozhodnutím obou nižších soudů podle § 16 nesp. říz. za přípustný pro zřejmý rozpor se zákonem. Než rozporu toho není. Stěžovatelky opírají svůj nárok již jen o ustanovení § 812 obč. zák. Právem však odkazuje rekursní soud k tomu, že určení nároku na povinný podíl samo o sobě ještě nepodává základu pro nabytí zástavního práva, a že tento předpis »zaznamenáním nároku« nerozumí záznam v knihách pozemkových, nýbrž pouze záznam ve spisech pozůstalostních. Toť názor, jenž je v soudnictví všeobecně hájen, a v písemnictví za správný uznáván (sr. Krčmář, Základy přednášek o právu občanském, právo dědické, 1924, str. 67, Unger-Erbrecht § 41, Stubenrauch, Kommentar z. öst. allg. bürg. Gesetzbuch, 1902, k § 812, a jiné). Zda nárok stěžovatelek na povinný díl je na dědictví již zaznamenán či není, jaké účinky se záznamem tím jsou spojeny pro postavení nepominutelných dědiců a jejich poměr k dědictví, a jakým způsobem je při tom čeliti obavám, by nepominutelní dědicové na svých právech neutrpěli škody, netřeba tu řešiti, protože stěžovatelky dosud nepodaly návrh na oddělení pozůstalosti od jmění dědicova podle § 812 obč. zák. Žádaly toliko, by jejich nepominutelné podíly byly zajištěny vkladem práva zástavního na polovici domu patřícího do pozůstalosti, a to současně s vkladem odevzdací listiny, t. j. s vkladem práva vlastnického. Žádost ta v zákoně nijak neodůvodněná právem byla zamítnuta.

Čís. 6178.

Lze vydržeti i spoluvlastnictví na movitých nebo nemovitých věcech, předpokládajíc, že ani po subjektivní ani objektivní stránce není překážek ve způsobilosti k nabývání (způsobilosti k držbě).

Předpisů Šu 1, 6, 43 patentu ze dne 5. července 1853, čís. 130 ř. zák., nelze použítí, jde-li o společné vykonávání držebních práv spoluvlastnických s vědomím a za účasti knihovního vlastníka.

(Rozh. ze dne 13. července 1926, Rv II 353/26.)

Žalobu o zjištění, že les parcela čís. 1492/1 není výhradním vlastnictvím žalované strany, nýbrž že je již od nepamětných dob užíván v trojspolku, že tedy připsání jeho do výhradního vlastnictví žalované strany ve vložce č. 37 nesrovnává se se skutečným stavem a že žalující straně přísluší k tomuto lesu právo vlastnické jednou ideelní třetinou, doplnil žalobce za ústního jednání v tom směru, by žalovaná byla uznána také povinnou vydati mu prohlášení, že svoluje ku knihovnímu vkladu jeho práva vlastnického na sporné parcele ku jedné třetině. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby a uvedl ku konci důvodů: Na věci ničeho nemění okolnost, že sporná parcela jest parcelou lesní. Názor žalované strany, že podle Šu 43 čís. patentu ze dne 5. července 1853, čís. 130 ř. zák. vydržení na lesní parcele, nebylo-li v roce 1853 ukončeno, je vyloučeno, odporuje doslovu i smyslu

tohoto řu, neboť § 43 citovaného cí. patentu ustanovuje jen, že po uveřejnění tohoto patentu polních služebností na lesních parcelách vydržením již nabýti nelze, na vydržení vlastnického práva, o něž tu jde, se ustanovení to však nevztahuje. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil, poukávav k jeho důvodům.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatelé spatřují nesprávné posouzení právní především v tom, že si odvolací soud nepovšiml, že žalobní žádání v žalobě jest zřejmě nesprávné, že žalobce mimo jiné navrhuje knihovní nemožnost, aby odepsána byla z vložky čís. 37 jedna ideální třetina a zapsána byla do nové vložky, že tyto vady nemohly býti přes jejich odpor nějak opraveny, poněvadž by to nebylo opravou, nýbrž podle řu 235 c. ř. s. nepřipustnou změnou žaloby, že tedy už z tohoto důvodu měla býti žaloba zamítnuta. Není v tomto směru podle čís. 4 § 503 c. ř. s. uplatněný důvod dovolací opodstatněn. Už původní žádání žalobní, byť i nevhodně stylisované, ukazovalo, že nejde o určovací žalobu, nýbrž jde o žalobu o opravu se skutečností se neshodujícího stavu knihovního. Nešlo o to, by žalovaní žalobci teprv jeho vlastnické právo zřídili, nýbrž o to šlo, by žalovaní projevili souhlas s tím, aby vydržením nabyté již právo vlastnické bylo pro žalobce v pozemkové knize zapsáno. Právoplatný rozsudek měl nahraditi souhlas žalovaných podle § 367 ex. ř. Doslov původního žádání tohoto žalobního cíle nevyjadřoval zcela přesně, vydobytý exekuční titul by pak potřeboval doplňujícího rozsudku podle § 10 ex. řádu. Odvolací soud správně tedy považoval v tomto směru učiněnou opravu, při níž žalobní důvod nebyl změněn, za opravu podle § 235 čtvrtý odstavec připustnou a nikoli za změnu žaloby. Tvrzení dovolatelů, že žalobce mimo jiné navrhuje knihovní nemožnost, by odepsána byla z vložky číslo 37 jedna ideální třetina a zapsána byla do nové vložky, nemá nijaké opory v doslovu žalobního žádání. Dále spatřují dovolatelé nesprávné posouzení právní v tom, že odvolací soud uznal, že lze vydržením nabýti vlastnického práva také ku ideální třetině sporného lesa. Míni, že podle § 1455 obč. zák. možno vydržeti všechny věci, které jsou předmětem právního obchodu, kterých lze nabýti, že však nelze vydržeti věci, které nelze podle jich povahy držeti. Že není myslitelno fysické držení pomyslné, ideální části pozemku zejména ani tím, že žalobce na pozemku tom sázel a kácel stromy, osekával haluze, dělil se o užitky a tím vykonával dostatečný projev vlastnické vůle. Že všechny tyto činnosti jsou jen určitými výkony vztahujícími se na cizí věc, avšak nevyčerpávajícími všechněch práv vlastnických, že proto nelze touto cestou nabýti vlastnictví vydržením, i když se nepřihlíží k nemožnosti držby pomyslné ideální části pozemku. Posléze spatřuje nesprávné posouzení právní v tom, že odvolací soud nepřihlédl k ustanovení patentu ze dne 5. července 1853, čís. 130 ř. zák., pokud se týče, že schválil právní názor prvního soudu, že se ustanovení tohoto patentu nevztahuje na vydržení vlastnického práva. Dovolatelé poukazují k tomu, že vlastnictví k nemovitostem vydržením nabývá se

skutečným výkonem všech práv k věci, jež tvoří okruh a obsah vlastnického práva, že však řečený patent vylučuje držbu práv k cizí půdě lesní, poněvadž neuznává vůle vykonati takové právo v cizím lese. Že právní obchod ohledně oprávnění k cizí půdě lesní jest obmezen, ježto jejich nabytí jest možné pouze za jistých podmínek (§ 311 obč. zák. a §§ 1, 2, 6 a 43 citovaného patentu). Že když není možnou držba práv k cizímu lesu, není ani možným vydržení vlastnictví, zakládající se na dlouholeté držbě práv tvořících obsah tohoto vlastnictví k věci, jejíž vlastnictví má býti nabyto touto dlouhodobou držbou. Ani v těchto směrech není podle čís. 4 § 503 c. ř. s. uplatněný důvod dovolací opodstatněn. Podle § 1455 obč. zák. čeho lze nabytí, jest možno i vydržeti. Pouze »věci, které pro jejich povahu, nebo podle zákona nelze držeti, dále věci a práva, která jsou vůbec nezcizitelná, nejsou předmětem vydržení.« Podle této zásady nelze pochybovati, že jest možno vydržeti i spoluvlastnictví na movitých, nebo nemovitých věcech, arci za předpokladu, že ani po subjektivní, ani po objektivní stránce není překážek ve způsobilosti ku nabývání, pokud se týče ve způsobilosti k držbě. Rozsah vydrženého práva určuje se podle rozsahu držby, jakž vyplývá z ustanovení § 1467 obč. zák., jehož obdobně jest použití i při mimoknihovní držbě. Jsou-li vykonávány, jak to bylo odvolacím soudem zjištěno, držební úkony na celé v úvahu přicházející parcele společně s více osobami, pak vlastnická držba pojímala v sobě celou parcelu, a vydržení vztahovalo se na celou parcelu s obmezením vyplývajícím ze spolujsoucnosti těchž práv u ostatních společníků. Bylo-li zjištěno, že žalobce po více než 30 let společně s dovolateli a manželi O-ovými, pokud se týče s jejich předchůdci v držbě, vykonával na celé sporné parcele týmž způsobem držební úkony, že se tito tři podílníci ode dávna mezi sebou stejnoměrně děliti o užitky stromů, že platili ze sporné parcely rovným dílem daně, sluší schváliti právní názor druhé stolice, osvojený od prvního soudu, že žalobce nabyt vydržením vlastnického práva k jedné třetině sporného lesa. Odvolací soud právem také schválil právní názor prvního soudu, že předpisů §§ 1, 6 a 43 patentu ze dne 5. července 1853, č. 130 ř. z. nelze použití v tomto případě, v němž běželo o společné vykonávání držebních práv spoluvlastnických s vědomím a za účasti knihovního vlastníka.

Čís. 6179.

Soudní řízení o přijetí dluhu, složeného podle §u 1425 obč. zák. na soudě, jest řízením nesporným. Zákaz skladateli jako poddlužníku, by se zabavenou pohledávkou jakýmkoliv způsobem nakládal, nebrání mu, složit ji na soudě. Pohledávku lze složit u kteréhokoliv soudu, teprve, byla-li přikázána k vybrání, jest ku složení příslušným exekuční soud.

(Rozh. ze dne 14. července 1926, R I 602/26.)

Soud první stolice (zemský soud v Praze) zamítl žádost pojišťovací banky S., by byla přijata do uschování vkladní knížka znějící na jméno Josef B., navrhovatelkou složená, jakožto náhrada požární